

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 27/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi verotusmenettelystä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä lokakuuta 1997 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 163/1997 vp laiksi verotusmenettelystä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Erkki Laanterä, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, oikeusministeriö

- ylitarkastaja Helena Hynynen, Verohallitus
- ylitarkastaja Arja Puukka, Tietosuojavaltuutetun toimisto
- erityisasiantuntija Hannele Taatila, Suomen Kuntaliitto
- varatoimitusjohtaja Pauli K. Mattila, Keskuskaupakamari
- varatuomari Seija Karttunen, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- lainopillinen asiamies Anna Lundén, Suomen Yrittäjät
- johtaja Esko Kiviranta, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto
- lakiasiainjohtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Verotusmenettelyä koskeva lainsäädäntö uudistettiin vuoden 1996 alusta. Verotustietojen julkisuutta ei kuitenkaan tuossa yhteydessä säännelty pysyväksi tarkoitetulla lainsäädännöllä vaan kulu-
luvan vuoden loppuun asti sovellettavalla siirtymäsäännöksellä. Vastaavat kuluvan vuoden loppuun voimassa olevat siirtymäsäännökset sisältyvät myös eräisiin muihin lakeihin. Tarkoituksena on ollut, että asiasta säädetään yleisen julkisuuslainsäädännön uudistamisen yhteydessä. Koska viimeksi mainittua lainsäädäntöä ei ole

saatu valmiiksi, hallitus ehdottaa, että verotustietojen julkisuutta koskevien siirtymäsäännösten voimassaoloaikaa jatkettaisiin toistaiseksi ja kuitenkin enintään vuoden 1999 loppuun.

Liike- ja yhteisötunnusrekisterin tiedot ovat voimassa olevan lainsäädännön mukaan salassa pidettäviä verohallinnossa. Tunnus on kuitenkin muun lainsäädännön mukaan julkinen muualla paitsi verohallinnossa. Liike- ja yhteisötunnusrekisterin tietojen salassapidolle verohallinnossa ei siten ole enää olemassa perusteita. Hallitus eh-

dottaa, että verohallinnon ylläpitämän liike- ja yhteisötunnusrekisterin tunnistetiedot säädettäisiin julkisiksi.

Jokaisessa veropiirissä on verotuksen oikaisulautakunta. Valtiovarainministeriössä on valmisteilla oikaisulautakuntia koskeva uudistus. Hallituksen tarkoituksena on antaa kuluvan vuoden aikana eduskunnalle esitys oikaisulauta-

kuntia koskevaksi uudistukseksi. Koska nykyisten oikaisulautakuntien toimikausi päättyy tämän vuoden lopussa ja uudistuksen edellyttämään lainsäädäntötyöhön sekä hallinnolliseen valmisteluun tarvitaan riittävästi aikaa, hallitus ehdottaa, että nykyisten oikaisulautakuntien toimikautta jatkettaisiin heinäkuun 1998 loppuun.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä sellaisenaan.

Verotustietojen julkisuutta koskevaa lainsäädäntöesitystä on hallituksen esityksen mukaan valmisteltu sekä valtiovarainministeriössä että Verohallituksessa samanaikaisesti oikeusministeriössä valmisteltavana olevan viranomaisten toiminnan julkisuutta ja salassapitoa koskevan lainsäädäntöuudistuksen kanssa. Valiokunta kiirehtii yleistä julkisuuslainsäädännön uudistamista koskevaa esitystä ja katsoo, että olisi tarkoituksenmukaista antaa samanaikaisesti eduskunnan käsiteltäväksi myös verotuksen salassapitoa koskevat uudistusesitykset. Valiokunnan mielestä erityisen ongelmalliseksi ovat muodostuneet ennakoperintärekisterijärjestelmän julkisuuteen liittyvät kysymykset. Tämän vuoksi olisi harkittava myös mahdollisuutta toteuttaa verotuksen julkisuutta ja salassapitoa koskevan uudistuksen osalta osittaisuudistuksia, jos kokonaisuudistus vielä uhkaa viivästyä.

Valtiovarainvaliokunta on mietinnössään 11/1997 vp edellyttänyt erityisen konserniverovi-

raston käsittelemiä asioita käsittelevän oikaisulautakunnan käyttöönottoa. Konserniverokeskus aloittaa toimintansa vuoden 1998 alussa. Konserniverokeskus käsittelee niiden verovelvollisten verotuksia, joiden tilikausi päättyy joulukuun 1 päivänä 1997 tai sen jälkeen. Jos nykyisten oikaisulautakuntien toimikausi jatkuu ehdotetulla tavalla heinäkuun 1998 loppuun, konserniverokeskuksessa käsiteltävät oikaisuasiat tulevat uuden konserniverokeskuksen oikaisulautakunnan käsiteltäväksi. Tämän huomioon ottaen valiokunta pitää ehdotettua väliaikaisratkaisua tarpeellisena. Valiokunta toteaa, että uuden oikaisulautakunnan osalta on esitetty erilaisia näkemyksiä mm. lautakunnan kokoonpanosta. Tämän vuoksi valiokunta korostaa, että asiaa koskevan hallituksen esityksen valmistelussa on huolellisesti harkittava ja otettava huomioon eri näkökohdat ja erityisesti tasapuolisuuteen liittyvät oikeusturvanäkökohdat.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
jäs. Ulla Anttila /vihr
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Asko Apukka /vas
Timo Ihamäki /kok
Bjarne Kallis /skl
Timo Laaksonen /vas
Reijo Laitinen /sd
Markku Lehtosaari /kesk
Håkan Malm /r
Mats Nyby /sd

Arja Ojala /sd
Maija Rask /sd
Anssi Rauramo /kok (osittain)
Jukka Roos /sd
Kimmo Sasi /kok
Oiva Savela /kok
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
vjäs. Ulla Juurola /sd
Hannu Kemppainen /kesk
Maija-Liisa Lindqvist /kesk.

